

**PRZEDMIOT: PODSTAWY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
PROGRAM: „PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ NA CZASIE”**

I. Wymagania edukacyjne i kryteria oceniania

1. Obserwuję gospodarkę rynkową

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra
uczeń powinien umieć:	dodatkowo uczeń powinien umieć:	dodatkowo uczeń powinien umieć:	dodatkowo uczeń powinien umieć:
Wyjaśnić pojęcie pieniądza	Opisać cechy oraz funkcje pieniądza	Wyjaśnić na czym polega kreacja pieniądza	
Rozróżnić formy pieniądza		Opisać i rozpoznać narzędzia polityki monetarnej państwa	Analizować wielkość podaży pieniądza
Wymienić cechy oraz funkcje pieniądza	Objaśnić funkcjonowanie systemu bankowego w Polsce		Scharakteryzować wpływ polityki monetarnej na życie gospodarcze kraju
Wymienić funkcje banku centralnego			
Omówić obieg okrężny w gospodarce	Omówić podmioty gospodarki	Opisać konsekwencje zerwania relacji pom. podmiotami występującymi w obiegu okrężnym	
Wymienić rodzaje rynków	Wymienić i opisać czynniki produkcji		
Wyjaśnić pojęcia: popyt, podaż, cena równowagi	Wykreślić krzywą popytu i krzywą podaży	Wyjaśnić pojęcie dobra substytucyjne i dobra komplementarne	
Podać treść prawa popytu	Na podstawie krzywych popytu i podaży wyznaczyć cenę równowagi rynkowej		Opisać czynniki wpływające na elastyczność cenową popytu i podaży
Podać treść prawa podaży	Opisać mechanizm ustalania ceny	Analizować konsekwencje braku równowagi na rynku	Zanalizować wpływ zmiany ceny na wielkość utargów

2. Życie w gospodarstwie domowym

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra
uczeń powinien umieć:	dodatkowo uczeń powinien umieć:	dodatkowo uczeń powinien umieć:	dodatkowo uczeń powinien umieć:
Określać motywy aktywności człowieka	Dokonać trafnej samooceny	Wyznaczać świadomie swoje cele	
Wyjaśnić pojęcie człowiek przedsiębiorczy	Wymienić cechy człowieka przedsiębiorczego	Interpretować krzywą możliwości produkcyjnych	
Wyjaśnić pojęcie potrzeby człowieka	Wymienić poziomy w piramidzie potrzeb Maslowa	Podać przekłady poszczególnych potrzeb	Wykorzystać piramidę potrzeb Maslowa do analizy potrzeb człowieka
Wyjaśnić pojęcia: koszt alternatywny, racjonalny wybór,			
Uzasadnić potrzebę planowania budżetu osobistego i domowego	Zanalizować strukturę wydatków gospodarstw domowych	Zaplanować budżet domowy	
Wskazywać źródła dochodów oraz różne kategorie wydatków	Omówić sposoby równoważenia budżetu domowego	Wykazać związek między wysokością dochodów a strukturą wydatków	
Scharakteryzować podstawowe wydatki gospodarstw domowych		Wskazywać konsekwencje nieracjonalnego gospodarowania budżetem domowym	Podać przykłady racjonalnego zarządzania budżetem
Wyjaśnić znaczenie oszczędności w gospodarce	Obliczyć dochód z lokaty terminowej (z kapitalizacją oraz bez)	Dokonać wyboru oraz uzasadnić wybór oferty lokaty terminowej oraz rachunku oszczędnościowo-	Oszacować zysk i ryzyko planowanej inwestycji
Wymienić formy oszczędzania	Dokonać porównania ofert lokat terminowych	Oszacować koszty kredytu	
Wskazać sposoby inwestowania	Wymienić rodzaje kredytów	Porównać oferty kredytowe	
Określić na czym polega ryzyko danej inwestycji	Opisać przykładowe kredyty konsumenckie	Dokonać wyboru oraz uzasadnić wybór oferty kredytowej	
Wskazać wady i zalety korzystania		Określić czynniki wpływające na decyzję	

z kredytu		o przyznaniu kredytu	
Wymienić rodzaje giełd	Wskazać różne formy inwestowania	Opisać zasady składania zleceń kupna - sprzedaży na Giełdzie Papierów Wartościowych	Przeprowadzić analizę zysku i ryzyka związanego z inwestowaniem na giełdzie
Wyjaśnić funkcje giełdy w gospodarce	Odczytywać informacje zawarte w tabelach giełdowych	Wymienić i opisać podstawowe indeksy giełdowe	Porównać systemy notowań na giełdzie
Wyjaśnić pojęcia: akcja, giełda, dywidenda, kurs akcji, rynek pierwotny, rynek wtórny	Scharakteryzować rodzaje akcji	Opisać zasady bezpiecznego inwestowania na giełdzie	Złożyć zlecenie kupna - sprzedaży na Giełdzie Papierów Wartościowych
Wymienić rodzaje akcji	Wskazać zasady bezpiecznego inwestowania na giełdzie		
Wyjaśnić pojęcie funduszy inwestycyjnych	Wymienić rodzaje funduszy inwestycyjnych	Omówić cel inwestycyjny	
Wyjaśnić kim jest konsument	Uzasadnić potrzebę ochrony konsumenta	Rozróżniać strategie reklamowe	Analizować swoje zachowanie w sytuacjach konfliktowych
Wymienić prawa konsumenta		Wskazać procedury związane z egzekwowaniem praw konsumenckich	
Wymienić instytucje wspomagające ochronę konsumenta w RP	Identyfikować zachowania bierno, asertywne i agresywne		
Wymienić rodzaje ubezpieczeń	Scharakteryzować poszczególne rodzaje ubezpieczeń	Oszacować wysokość stawki ubezpieczeniowej	Dokonać wyboru optymalnej dla siebie formy ubezpieczenia
Wyjaśnić sens ubezpieczeń majątkowych, zdrowotnych i komunikacyjnych	Zanalizować podstawowe dane zawarte w polisie ubezpieczeniowej	Wskazać kryteria do analizy oferty firm ubezpieczeniowych	Stosować kryteria do analizy oferty form ubezpieczeniowych
Wyjaśnić ekonomiczny sens ubezpieczeń emerytalnych	Uzasadnić konieczność ponoszenia odpowiedzialności za swoje warunki życia na emeryturze	Scharakteryzować podstawy systemu emerytalnego w Polsce	

7. Rola państwa

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra
uczeń powinien umieć:	dodatkowo uczeń powinien umieć:	dodatkowo uczeń powinien umieć:	dodatkowo uczeń powinien umieć:
Określić rolę państwa w gospodarce		Wskazać i scharakteryzować ograniczenia w możliwości realizacji celów państwa	Uzasadnić pozytywne i negatywne konsekwencje wpływania państwa na gospodarkę
Wymienić funkcje państwa w gospodarce	Wymienić gospodarcze cele państwa w warunkach gospodarki rynkowej	Wskazywać, w jakim stopniu decyzje jednostki, a nie decyzje państwa, wpływają na jej losy.	
Wyjaśnić pojęcia: budżet państwa, budżet samorządowy, deficyt budżetowy oraz dług	Określić źródła dochodów państwa	Wskazać sposoby finansowania deficytu budżetowego	Wskazać konsekwencje występowania deficytu budżetowego i długu publicznego dla gospodarki
	Wymienić podstawowe kategorie wydatków państwa	Opisać i rozpoznać narzędzia polityki fiskalnej państwa oraz ich wpływ na życie gospodarcze w kraju	Wskazać możliwości korzystania z funduszy strukturalnych
Wyjaśnić na czym polega inflacja	Wyjaśnić wpływ inflacji na gospodarkę		Analizować dane dot.stopy inflacji
Wymienić rodzaje inflacji			
Wyjaśnić pojęcie wzrostu gospodarczego			Na podstawie mierników wzrostu gospodarczego wskazać konsekwencje takiego wzrostu
Wymienić podstawowe mierniki wzrostu gospodarczego	Scharakteryzować mierniki wzrostu gospodarczego: PKB, PNB, PNN,	Wyjaśnić różnicę między dochodem realnym i nominalnym	
Wymienić czynniki sprzyjające wzrostowi gospodarczemu	Porównać ich wartości dla różnych państw	Obliczyć PKB, PNB, PNN na podstawie	Oceń wzrost gospodarczy w wybranych krajach
Wyjaśnić pojęcie cyklu koniunkturalnego	Wymienić fazy cyklu koniunkturalnego		

8. Dostrzegam światowe tendencje gospodarcze

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra
uczeń powinien umieć:	dodatkowo uczeń powinien umieć:	dodatkowo uczeń powinien umieć:	dodatkowo uczeń powinien umieć:
Nazywać systemy ekonomiczne	Opisać na czym polega transformacja systemowa w Polsce	Określić przyczyny transformacji systemowej w Polsce	Przedstawić, jakie są korzyści i koszty przekształceń systemowych w Polsce
Identyfikować systemy ekonomiczne	Określać korzyści i wymagania, jakie stwarza gospodarka rynkowa	Wyjaśnić jaki wpływ na efektywność gospodarowania ma system ekonomiczny	Porównać systemy ekonomiczne wybranych krajów
Scharakteryzować systemy ekonomiczne	Wymienić filary gospodarki rynkowej	Wymienić i omówić rodzaje konkurencji	Wskazać wady i zalety poznanych systemów ekonomicznych
Wyjaśnić pojęcia: eksport, import	Wskazać korzyści i zagrożenia wynikające ze współpracy międzynarodowej	Wyjaśnić zasady kształtowania kursu walutowego	
Wyjaśnić pojęcie globalizacji gospodarki	Wskazać przyczyny i konsekwencje ograniczeń w handlu międzynarodowym	Wyjaśnić pojęcia: offshoring i outsourcing	
Wskazać konsekwencje globalizacji gospodarki	Wskazać korzyści i zagrożenia wynikające z globalizacji		Przedstawić zasady funkcjonowania międzynarodowych instytucji finansowych

II. Formy oceniania.

Bieżące ocenianie obejmuje: dłuższe formy pisemne (testy, wypracowanie), krótkie formy pisemne (kartkówki), sprawdziany z mapką, odpowiedzi ustne. Oceniana jest także aktywność ucznia na lekcjach, prace domowe, udział w konkursach i olimpiadach.

a) odpowiedzi ustne obejmują materiał działu aktualnie omawianego (3-5 ostatnich lekcji).

b) krótkie formy pisemne „kartkówki”, sprawdziany z mapką mogą obejmować materiał nauczania od trzech do pięciu ostatnich lekcji (nie muszą być wcześniej zapowiadane).

c) dłuższe formy pisemne są obowiązkowe. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może napisać z całą klasą, to powinien to uczynić w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. W razie ponownego nie przystąpienia ucznia do sprawdzianu decyzja o jego terminie/formie/warunkach jest w wyłącznej gestii nauczyciela.

d) ocena może być poprawiona (jednokrotnie) przez ucznia w terminie uzgodnionym z nauczycielem, w ciągu 2 tygodni. Ocenę wyższą niż niedostateczny uczeń ma prawo poprawiać tylko raz w semestrze.

Poprawa sprawdzianu możliwa jest tylko w przypadku, gdy uczeń pisał sprawdzian w pierwszym terminie (z wyjątkiem sytuacji szczególnych np. pobyt w szpitalu).

e) przyjmuje się następujący przelicznik wyników sprawdzianów na stopnie szkolne:

Niedostateczny – do 34%

Dopuszczający – 35 – 50 %

Dostateczny – 51 – 70 %

Dobry – 71 – 85%

Bardzo dobry – 86 – 99 %

Celujący – 100%

f) krótkie odpowiedzi ustne z 3-5 ostatnich lekcji, krótkie zadania domowe, praca na lekcji, krótkie kartkówki mogą być oceniane za pomocą plusów i minusów. Ustala się następujący sposób przeliczania ich na oceny:

+ + + + (bardzo dobry)

+ + + - (dobry)

+ + - - (dostateczny)

+ - - - (dopuszczający)

- - - - (niedostateczny)

g) w przypadku niesamodzielnej pracy (sprawdzianu, zadania domowego, referatu) uczeń może otrzymać ocenę niedostateczny bez możliwości poprawy.

h) uczniowie mają prawo do zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji w zależności od liczby godzin (1-2 godziny w tygodniu 1 nieprzygotowanie w semestrze; 3-5 godzin – 2 nieprzygotowania w semestrze). Jest ono zgłaszane przed lekcją, odnotowywane przez nauczyciela, lecz nie wpływa na ocenę.

Oceny klasyfikacyjne śródroczne oraz roczne ustala nauczyciel przedmiotu biorąc pod uwagę wszystkie oceny cząstkowe z następującymi wagami .

Lp.	Forma	Waga	uwagi
1	Sprawdzian	10	Kolor czerwony
2	Kartkówka, odpowiedź ustna	5 - 6	
3	Zadanie domowe	2 - 3	
4	Ocena z plusów i minusów	3 - 5	
5	Referat/ Prezentacja	3 - 4	
6	Praca w grupach, karty pracy	3 - 4	
7	Osiągnięcia w konkursach/ zawodach	7 - 20	
8	Zadania maturalne	6 - 7	fioletowy
9	Matura próbna	0	fioletowy
10	Poprawa	15% wagi oceny poprawianej	Nie obowiązuje w przypadku , gdy uczeń ponownie napisał sprawdzian na ocenę niedostateczną .

Przy ustalaniu oceny końcowej nauczyciel może wziąć pod uwagę oceny z poprzednich lat nauki.

III. Tryb odwoławczy.

Uczeń ma możliwość poprawienia zaproponowanej przez nauczyciela oceny śródrocznej lub rocznej na warunkach zapisanych w statucie szkoły.

